

นโยบายต่างประเทศของสิงคโปร์ในทางปฏิบัติ

จากปัจจัยภายในและภายนอกทั้งโลกกว้างไว้แล้วในบทที่ ๔ และบทที่ ๕ แสดงให้เห็นว่า สิงคโปร์ตั้งอยู่ในท่ามกลางบรรยากาศและท่าทีที่ไม่เป็นมิตรนักจากประเทศเพื่อนบ้าน อยู่ในท่ามกลางสภาวะสงครามในหลายประเทศของภูมิภาค เช่น สงครามในเวียดนาม เขมร และลาว และอยู่ในเขตการแข่งขันอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจอีกด้วย จากสภาพเช่นนี้ทำให้ผู้นำสิงคโปร์ต้องเลือกสรรนโยบายต่างประเทศที่สามารถให้หลักประกันแก่การอยู่รอดของตนได้มากที่สุดและมั่นคงที่สุด นโยบายหนึ่งที่ผู้นำสิงคโปร์เชื่อว่าเหมาะสมแก่ประเทศตนมากที่สุด คือ นโยบายไม่เข้ากับฝ่ายใด (Non - Alignment) ซึ่งสิงคโปร์โดยคิดว่าเป็นนโยบายหลักและดำเนินเรื่อยมา นับตั้งแต่ได้รับเอกราชเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๕

๖.๑ นโยบายไม่เข้ากับฝ่ายใด (Non - Alignment)

ในทางทฤษฎี นโยบายไม่เข้ากับฝ่ายใดนั้นคือ นโยบายเป็นกลางที่ยึดถือหลักปณิธาน ซึ่งมีสาระสำคัญ ๕ ประการ คือ ประเทศที่ยึดถือนโยบายนี้จะไม่รุกรานประเทศอื่น จะต้องเคารพในบูรณาภาพทางดินแดนของกันและกัน จะไม่ทำการยุ่งเกี่ยวกับกิจการภายในของกันและกัน จะต้องเคารพในความเท่าเทียมกันในระหว่างบรรดาประเทศต่าง ๆ และจะต้องอยู่ร่วมกันโดยสันติ

อย่างไรก็ดีในทางปฏิบัติ เมื่อนำนโยบายไม่เข้ากับฝ่ายใดไปใช้ ผู้นำสิงคโปร์ได้คิดแปลงและปรับปรุงลักษณะของนโยบายนี้บางประการ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของตน ซึ่งเป็นประเทศเล็กและขาดทรัพยากรธรรมชาติแทบทุกประเภท ลักษณะเด่นของการกีดกันนี้ประกอบด้วยลักษณะสำคัญสามประการ คือ ลักษณะความเป็นเอกเทศระหว่างการเมืองและระบบการค้าต่างประเทศ ลักษณะการวางตัวเป็นกลางระหว่างสองค่าย (โลกเสรีและคอมมิวนิสต์) และลักษณะที่มุ่งไว้ทหารต่างชาติเพื่อป้องกันดินแดนของตน

๖.๑.๑ ลักษณะความเป็นเอกเทศระหว่างการเมืองและระบบการค้าต่างประเทศ รัฐมนตรี

ต่างประเทศสิงคโปร์ได้กล่าวไว้ในหลายโอกาสว่า สิงคโปร์มีนโยบายเปิดความสัมพันธ์ทางการค้ากับทุกประเทศในโลก และพร้อมเสมอที่จะเป็นมิตรกับทุกประเทศ รวมทั้งประเทศที่มีระบบการเมืองการปกครอง แตกต่างไปจากสิงคโปร์ หรือแม้แต่ประเทศที่ไม่สนิทสนมกับสิงคโปร์มากนัก หลักฐานที่เห็นได้ชัดว่าสิงคโปร์ดำเนินนโยบายตามคำแถลงดังกล่าว คือ การมีสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล หรือผู้แทนทางการค้าของประเทศต่าง ๆ ในหลายโลกเสรี ในหลายคอมมิวนิสต์และกลุ่มประเทศเป็นกลาง ตั้งอยู่ในสิงคโปร์ แม้ประเทศที่ถูกแบ่งแยกออกเป็นสองฝ่าย เช่น เวียดนามเหนือ เวียดนามใต้ (ในอดีต) หรือเกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ต่างก็มีสถานกงสุลหรือผู้แทนของตนในสิงคโปร์ทั้งสิ้น

จากกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันสิงคโปร์มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับแทบทุกประเทศในโลก และการดำเนินการค้าต่างประเทศนี้สิงคโปร์มุ่งแยกการค้าออกจากการเมืองโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ผู้นำสิงคโปร์ไม่ยอมปล่อยให้ความสัมพันธ์ทางการค้ามีอิทธิพลเหนือความสัมพันธ์ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์กับประเทศในเอเชียหรือมหาอำนาจตะวันตก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ เมื่อสหรัฐอเมริกาจะลงทุนในสิงคโปร์มากมาย เช่น มีสถานที่ดำเนินการธุรกิจ ๒๖๐ กว่าแห่ง มูลค่าสินค้าแลกเปลี่ยนระหว่างสิงคโปร์และสหรัฐมีปีละประมาณ ๘๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่สิงคโปร์ไม่ยอมเข้าร่วมเป็นสัมพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกาในปัญหาสงครามเวียดนาม หรือการที่เวียดนามใต้สั่งซื้อสินค้าของสิงคโปร์ในวงปี ค.ศ. ๑๙๖๘ - ๑๙๗๐ คิดเป็นมูลค่าปีละประมาณ ๘๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเท่ากับ ๘ เปอร์เซ็นต์ของสินค้าออกทั้งหมด แต่สิงคโปร์ก็ไม่ยอมยกฐานะผู้แทนทางการค้าของเวียดนามใต้เป็นสถานเอกอัครราชทูตตามที่เวียดนามใต้เสนอ ทั้งนี้เพราะสิงคโปร์แลกเปลี่ยนผู้แทนทางการค้ากับเวียดนามเหนือ จึงพยายามรักษาระดับผู้แทนทางการค้าเท่าเทียมกันกับทั้งสองประเทศ แม้บทบาททางการค้าของเวียดนามเหนือที่มีต่อสิงคโปร์แทบจะไม่มีอะไรเลยก็ตาม

ลักษณะความเป็นเอกเทศระหว่างการเมืองกับระบบการค้าต่างประเทศของสิงคโปร์อีก

^๑ Statistical Year Book for Asia and the Pacific 1973 (United Nations Publication, 1973), p.361.

^๒ Iain Buchanan, op.cit., pp.55, 115.

ประการหนึ่งที่เราได้สังเกตเห็น คือความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างสิงคโปร์กับสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งกระทำกันมาเกือบ ๑๐ ปี โดยมีการแลกเปลี่ยนสินค้าคิดเป็นมูลค่าประมาณ ๕๕๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐในแต่ละปี^๓ จนจีนมีธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ในสิงคโปร์ กระนั้นก็ตามสิงคโปร์ไม่ยอมเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน ซึ่งผิดหลักการปฏิบัติในวงการเมืองระหว่างประเทศที่นิยมเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน เมื่อระดับความสัมพันธ์ทางการค้าเจริญขึ้นตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนั้น เพราะสิงคโปร์มีปัญหาการขนถ่ายทำลายของคอมมิวนิสต์ภายในประเทศ ซึ่งส่วนมากเป็นชาวจีนที่เป็นสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์ในมาเลเซีย หรือกลุ่มฝ่ายซ้ายที่หัวรุนแรงถึงไกลลาวไว้แล้วในบทที่ ๔ ซึ่งผู้นำสิงคโปร์เกรงว่าการมีสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนในสิงคโปร์ จะเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มชาวจีนที่นิยมคอมมิวนิสต์ ในสิงคโปร์ปฏิบัติการกว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้นจากนโยบายที่มีต่อจีนนี้แสดงให้เห็นว่าสิงคโปร์ ได้แยกการค้าออกจากนโยบายทางการเมืองอย่างสิ้นเชิง โดยอิทธิพลของความสัมพันธ์ทางการค้าไม่มีส่วนเข้ามากำหนดนโยบายทางการเมืองเลย

นอกจากนี้ เพื่อให้จะได้เห็นถึงตลาดระบายสินค้าอย่างกว้างขวางทั่วโลก สิงคโปร์ยังมุ่งรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีกับบรรดาประเทศในภูมิภาคอาณานิคมในอดีต รวมทั้งประเทศอังกฤษซึ่งครอบครองสิงคโปร์มาแต่เดิม แนวนโยบายอันนี้แตกต่างกับนโยบายของประเทศที่ไร้อิทธิพลที่ไม่เข้ากับฝ่ายใดหลายประเทศ เช่น อินโดนีเซีย หรืออินโดนีเซีย ซึ่งทำการต่อต้านประเทศในภูมิภาคอาณานิคมเดิมอย่างรุนแรง เช่น ต่อต้านอังกฤษและฮอลันดา เหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะสิงคโปร์ตระหนักว่าตนต้องพึ่งอังกฤษและกลุ่มประเทศผู้มั่งคั่งในเครือจักรภพ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของตนต่อไปในอนาคต ผู้นำสิงคโปร์ถือว่าระบบการค้าเสรีและคลังเก็บสินค้าอันดีมาซึ่งเป็นศูนย์กลางแห่งสินค้าทางประเทศที่อังกฤษได้สร้างเอาไว้ พร้อมกับหาเรือหน่อปรกณอย่างบริบูรณ์ เป็นสมบัติที่เหลือไว้เพียงพอแล้วโดยไม่จำเป็นต้องไปต่อต้านชาวมัวร์ชาวเอราวัคเอาเปรียบให้เสียเวลาและสร้างศัตรูเพิ่มขึ้นอีก

จากการดำเนินนโยบายการค้าต่างประเทศที่มีความอิสระดังกล่าวทำให้สิงคโปร์มีตลาดระบายสินค้าอุตสาหกรรมของตนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เป็นผลให้กิจการค้าอุตสาหกรรมซึ่ง

๓

Ibid., p.115.

เป็นกิจการหลักที่ทำให้สิงคโปร์ยืนหยัดอยู่ได้ ขยายตัวและเจริญรุ่มมาในรอบสิบปีที่แล้ว ความสำเร็จทางการค้าต่างประเทศนั้นยังตอบสนองจุดประสงค์ของผู้นำสิงคโปร์ในการขจัดปัญหาการขาดการลงทุนจากต่างประเทศ เพราะขาดตลาดระบายสินค้า ซึ่งผู้นำสิงคโปร์ประสบและได้วางรากฐานแห่งนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหานี้ตั้งแต่ได้รับเอกราชใหม่ ๆ ทั้งได้กล่าวไว้ในบทที่ ๔

๖.๑.๒. ลักษณะการวางตัวเป็นกลางระหว่างสองฝ่าย (โลกเสรีและคอมมิวนิสต์)

เนื่องจากตระหนักว่าตนเป็นประเทศเล็ก ไม่สามารถสร้างอิทธิพลที่กระทบกระเทือนประเทศที่ใหญ่กว่าได้ อีกทั้งยังอยู่ในเขตการแข่งขันอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจในเอเชียอาคเนย์ สิงคโปร์จึงต้องดำเนินนโยบายต่างประเทศที่วางตัวเป็นกลางโดยไม่ยอมเข้าไปมีความผูกพันกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ว่าจะเป็นโลกเสรีหรือกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ ซึ่งการวางตัวเป็นกลางในลักษณะนี้ ผู้นำสิงคโปร์เชื่อว่า สิงคโปร์จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้โดยไม่ถูกกระทบกระเทือนทางการเมือง แม้อิทธิพลของมหาอำนาจในภูมิภาคนี้จะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม

นโยบายเป็นกลางระหว่างสองค่ายของสิงคโปร์ จะมองเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นโดยพิจารณาถึงท่าทีของสิงคโปร์ที่ไม่ยอมสนับสนุนปัญหาต่าง ๆ ในองค์การสหประชาชาติที่มีแนวโน้มว่าจะเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น ปัญหาความขัดแย้งระหว่างอาหรับกับอิสราเอล ปัญหาสงครามเวียดนาม ปัญหาการรับสาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ปัญหาโรกีเซียและอื่น ๆ โดยสิงคโปร์ไม่เคยออกเสียงสนับสนุนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทั้งสิ้น

นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ได้ประกาศให้โลกทราบเสมอมาว่า จะไม่เข้าร่วมกับกลุ่มหรือค่ายใด ๆ เพื่อสร้างอิทธิพลบีบบังคับประเทศอื่นหรือแทรกแซงกิจการภายในของประเทศอื่น สิงคโปร์เคารพในสิทธิของชนทุกชาติในการเลือกและกำหนดชะตากรรมของตนเอง รัฐบาลต่างประเทศสิงคโปร์ให้ทัศนะเกี่ยวกับนโยบายเดินตามหลังประเทศมหาอำนาจของบรรดาประเทศในแถบนี้ว่า :

. . . บรรดาประเทศเล็ก ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เมื่อเอา
ตัวเขาพัวพันกับกฎขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจแล้ว ตัวเอง
จะต้องยอมรับผลที่ตามมา คือ ตนเองจะกลายเป็น "ลูกพอมอดด" เพื่อ
ให้ประเทศมหาอำนาจทำการเตะ แล้วในที่สุด พอมอดดลูกนั้นก็จะถูก
บรรดานักเตะทอดทิ้ง เมื่อการแข่งขันจบลง หรือเมื่อบรรดานักเตะ
มหาอำนาจประสงค์จะเปลี่ยนสนามแข่งขันกันใหม่ . . .

นอกจากนี้รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์ยังเคยกล่าวเรียกร้องในหลายโอกาส ให้ประเทศ
มีนโยบายเป็นกลาง และประเทศอื่นในภูมิภาคนี้ ไม่ควรทำตนให้เป็นลูก "พอมอดด" ให้ประเทศ
มหาอำนาจเตะเล่น โดยได้เน้นหนักให้เห็นถึงการวางตัวเป็นกลางของสิงคโปร์อย่างเคร่งครัดว่า :

. . . ในวงการเมืองระหว่างประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งในองค์การ
ระหว่างประเทศ มีสมมติฐานตั้งไว้ว่า ความเป็นมิตรต่อกันอย่าง
แท้จริงของประเทศต่าง ๆ จะสามารถวัดกันได้โดยดูจากท่าทีและ
นโยบายที่ปฏิบัติต่อกันในวงการเมืองระหว่างประเทศว่า เมื่อสอง
ประเทศเป็นมิตรต่อกัน ประเทศทั้งสองจะต้องถือว่าประเทศอื่น ๆ ที่
เป็นมิตรกับฝ่ายหนึ่ง อีกฝ่ายหนึ่งจะต้องถือว่าประเทศเหล่านั้นเป็น
มิตรกับตนด้วย หรือในทางตรงกันข้าม หากเป็นศัตรูก็เป็นศัตรูของตน
ด้วยเช่นกัน แต่สิงคโปร์ยืนยันเสมอมาว่าจะไม่ขอดำเนินหรือนำนโยบาย
เช่นนั้นไปเป็นอันขาด...

๕ แดงการณของ นาย เอส.ราชารัตนัม เมื่อคราวเดินทางไปเยี่ยมประเทศเขมรเป็น
ทางการ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๖๙ เพื่อลงนามในสัญญาร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้า
กับประเทศนี้ (เอกสารโรเนียวของสถานเอกอัครราชทูตสิงคโปร์ กรุงเทพฯ).

๖ Speech by Mr. S. Rajaratnam, Minister for Foreign Affairs at
the Party Congress Held at the National Theater, Singapore on Sunday
December 19, 1971 (unpublished), เอกสารสถานทูตสิงคโปร์ประจำประเทศไทย.

ดังนั้นการดำเนินนโยบายเป็นกลางระหว่างสองค่ายดังกล่าว ก็คือ การที่สิงคโปร์พยายามเอาตัวเองออกห่างจากความผูกพันทางด้านการเมืองและทหารกับประเทศมหาอำนาจ โดยในรอบสิบปีที่ผ่านมา สิงคโปร์ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าตนเองได้วางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัด เช่น สิงคโปร์ไม่ยอมเข้าเป็นพันธมิตรกับสหรัฐอเมริกาในการทำสงครามเวียดนาม เหมือนประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น ไทย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น หรือยอมเข้าเป็นพวกของสหภาพโซเวียตทำการต่อต้านสหรัฐในสงครามเวียดนาม โดยผู้นำของสิงคโปร์เชื่อว่าการดำเนินนโยบายแบบนี้ สิงคโปร์จะไม่มีศัตรู เพราะเมื่อตัวเองไม่แสดงท่าทีหาทำลายค่ายใดค่ายหนึ่งแล้ว ความเป็นศัตรูกับกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์หรือฝ่ายโลกเสรีก็ไม่เกิดขึ้น

๒.๑.๓ ลักษณะการไว้ทหารต่างชาติทำการป้องกันประเทศ จากสภาพทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่สิงคโปร์ถูกล้อมรอบด้วยชาวมลายูรอบคาน ต้องเผชิญกับท่าทีที่ไม่เป็นมิตรนักจากเพื่อนบ้านอินโดนีเซีย ตลอดจนการที่มีปัญหาการคุกคามจากคอมมิวนิสต์ภายในประเทศและนอกประเทศ เช่น คอมมิวนิสต์ในมาเลเซียซึ่งโคกกล่าวไว้ในบทที่ ๔ ทำให้สิงคโปร์ต้องแสวงหาความเข้มแข็งในด้านการป้องกันประเทศจากความร่วมมือของประเทศที่อยู่ในเครือจักรภพอังกฤษ แต่ผู้นำสิงคโปร์ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า ความร่วมมือทางด้านการป้องกันนั้นจะไม่ไปกระทบกระเทือน หรือคุกคามความมั่นคงของประเทศอื่น

เพื่อบรรลุถึงความมุ่งหมายดังกล่าว ในระยะเริ่มแรกสิงคโปร์ได้ส่งเสริมให้ กองทหารของอังกฤษยังคงตั้งอยู่ในประเทศต่อไป เพื่อช่วยป้องกันภัยคุกคามจากผู้ออกการร้ายคอมมิวนิสต์หรือการคุกคามจากต่างประเทศ เช่น กรณีอินโดนีเซียประกาศดำเนินนโยบายเผชิญหน้ากับสิงคโปร์ และมาเลเซียเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๕ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การคงอยู่ของทหารอังกฤษในสิงคโปร์ดำเนินไปได้ไม่นาน รัฐบาลอังกฤษก็มีมติให้ถอนทหารของตนออกจากประเทศนี้ให้หมดภายในปี ค.ศ. ๑๙๗๑ ทั้งนี้เพราะสภาวะทางเศรษฐกิจของอังกฤษเริ่มทรุดโทรมลงตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๕ ประกอบกับการที่อินโดนีเซียประกาศยุตินโยบายเผชิญหน้ากับสิงคโปร์และมาเลเซียในปี ค.ศ. ๑๙๖๖ ทำให้อังกฤษไม่เห็นความจำเป็นที่จะให้ทหารของตนอยู่ในสิงคโปร์ต่อไป

เมื่อเกิดช่องว่างแห่งกำลังป้องกันประเทศเช่นนี้ สิงคโปร์จึงต้องชวนชาวหาวิธีสร้าง กองกำลังอินซันมาแทนที่ และในที่สุดก็สามารถจัดตั้งสนธิสัญญาความร่วมมือกัน ๕ ชาติ ได้สำเร็จ เมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๗๑ ประกอบด้วย สิงคโปร์ อังกฤษ มาเลเซีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ซึ่งเป็น ผลให้มีการจัดตั้งกองกำลัง ANZUK ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยทหารของ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และ อังกฤษ ประมาณ ๖,๐๐๐ คน

อนึ่ง การที่มีทหารต่างชาติเข้าไปประจำในสิงคโปร์ นอกจากจะเพื่อเป็นการช่วยป้องกัน ประเทศแล้ว สิงคโปร์ยังได้ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจอีกอย่างมหาศาล เช่น มีรายได้จากการ ใช้จ่ายของทหารเหล่านี้ปีละประมาณ ๕๐ ล้านดอลลาร์ และยังมีส่วนให้ชาวสิงคโปร์ทำในฐานทัพ ต่าง ๆ ประมาณ ๔๐,๐๐๐ คน ซึ่งรวมทั้งสิ้นแล้ว สิงคโปร์มีรายได้จากฐานทัพต่างประเทศปีละ ประมาณ ๑ ส่วน ๔ ของรายได้ทั้งหมดของประเทศ

อย่างไรก็ดี เนื่องจากสาเหตุทางด้านงบประมาณที่ไม่กระเตื้องขึ้น ทำให้รัฐบาลอังกฤษ ต้องตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งให้ถอนทหารของตนในกองกำลัง ANZUK ออกจากสิงคโปร์ทั้งหมดภายใน ปี ค.ศ. ๑๙๗๖ และออสเตรเลียก็เริ่มถอนทหารของตนตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๗๓ เนื่องจากสาเหตุ เดียวกันคงเหลือแต่ทหารนิวซีแลนด์ซึ่งมีประมาณไม่เกิน ๑,๕๐๐ คน แต่ระยะเวลาในการคงอยู่ ของทหารนิวซีแลนด์ในสิงคโปร์ก็ไม่ได้กำหนดแน่นอน สภาพเช่นนี้ทำให้สิงคโปร์ขาดความมั่นใจ ในด้านการป้องกันประเทศอีกครั้งหนึ่ง และจากจุดอ่อนนี้เองที่บางกรณีสูงนำสิงคโปร์ได้แสดงที่ท่า ประหนึ่งว่าจะสนับสนุนสนธิสัญญาความร่วมมือกันของประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เช่น องค์การ ส.ป.อ. โดยสิงคโปร์อนุญาตให้ทหารของประเทศสมาชิกองค์การนี้เข้าหาเรือและสนามบินของตนทำการ ซอมรบ

^๓ Singapore 1974, op.cit., pp.4-5.

^๔ Denis Warner, "Lee Kuan Yew's Fight for Survival," The Reporter, November 2, 1967, p.38.

^๕ Denis Wederell, "Parochial Traders," Focus on Singapore 1974, Far Eastern Economic Review, August 9, 1974, p.44.

เป็นประจำ ทั้ง ๆ ที่สิงคโปร์ไม่ได้เป็นสมาชิกขององค์การนี้ ซึ่งการกระทำของสิงคโปร์ดังกล่าว
ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากหลายวงการว่า สิงคโปร์ดำเนินนโยบายไม่เอียงไปทางกลุ่มประเทศ
ตะวันตก และขัดกับหลักการของนโยบายไม่เข้ากับฝ่ายใด (Non-Alignment) ที่สิงคโปร์ยึดถืออยู่

ในปัจจุบันแนวโน้มในการหามิตรประเทศอื่นมาทำสัญญาความร่วมมือกันกับสิงคโปร์ยังไม่ปรากฏ
เด่นชัด แต่หลายวงการเชื่อว่าสิงคโปร์ยังคงยึดมั่นในแนวทางนี้อยู่ ทั้งนี้เพราะสภาพทางกา
ณภูมิศาสตร์และสภาพความเป็นจริงของสิงคโปร์ที่เป็นประเทศเล็ก มีประชากรน้อย ทำให้สิงคโปร์
ต้องยึดถือนโยบายนี้ต่อไป

จากลักษณะพิเศษ ๓ ประการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสิงคโปร์ดำเนินนโยบายไม่เข้ากับ
ฝ่ายใดในลักษณะที่มีความยืดหยุ่นพอสมควร ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมผลประโยชน์และความมั่นคง
ของตน ก็จะเห็นได้จากการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนั้น สิงคโปร์ไม่ได้ให้ความ
เสมอภาคกับทุกประเทศตามหลักปฏิญญาที่ตนยึดถือ เช่น นโยบายเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน
เป็นต้น หรือการที่สิงคโปร์เป็นสมาชิกของสนธิสัญญาร่วมป้องกันกับกลุ่มประเทศในเครือจักรภพ
อังกฤษนั้น เป็นการขัดกับนโยบายไม่เข้ากับฝ่ายใดของตัวอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้และทั้งนี้ ปัจจัย
ทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ของสิงคโปร์ เป็นสาเหตุภายในอย่างหนึ่งที่ทำให้สิงคโปร์ต้องดำเนินนโยบาย
ต่างประเทศในลักษณะดังกล่าว

๖.๒ นโยบายวางकुลอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจ

ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ ๕ ว่า สิงคโปร์อยู่ในเขตการแข่งขันอิทธิพลของบรรดาประเทศ
มหาอำนาจ และผลของการแข่งขันนี้มีส่วนกระทบกระเทือนต่อนโยบายต่างประเทศของสิงคโปร์
ไม่มากนัก นโยบายอีกทางหนึ่งที่ผู้นำสิงคโปร์ เชื่อว่าจะช่วยส่งเสริมเสถียรภาพและความมั่นคง
ของตนคือ นโยบายวางकुลอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจเหล่านี้ โดยสิงคโปร์ได้ตั้งความมุ่งหวัง
ไว้ว่าจะไม่ปล่อยให้การแข่งขันไปกระทบกระเทือนความมั่งคั่งของสิงคโปร์ ขณะเดียวกันสิงคโปร์
ก็พยายามไม่เอาตัวเข้าพัวพันกับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกชักจูงให้
เป็นมิตรกับฝ่ายหนึ่ง เพื่อต่อต้านฝ่ายตรงกันข้าม

นโยบายวางकुลอิทธิพลประเทศมหาอำนาจที่สิงคโปร์ยึดถือปฏิบัติ อาจรู้ได้จากสุนทรพจน์
ของรัฐมนตรีต่างประเทศ เอส. ราซารัตัน ซึ่งอ่านที่สถาบันหนังสือพิมพ์ระหว่างประเทศในสิงคโปร์

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๗๐ โดยได้เน้นหนักว่า ในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก นอกจากมหาอำนาจสองประเทศดั้งเดิม คือ สหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียตแล้ว ปัจจุบันยังมีอีกสองประเทศมหาอำนาจซึ่งกำลังมีบทบาทสำคัญยิ่งในภูมิภาคนี้ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีนและญี่ปุ่น และการทำให้เกิดความสมดุลขึ้นทางคานกำลังอำนาจของประเทศทั้ง ๔ นี้ จะมีส่วนช่วยใหญ่ภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ปลอดจากสภาวะความตึงเครียดได้^{๑๐}

นาย เอส.ราชาเรทน์ ให้ทัศนะว่า ประเทศเล็ก ๆ ในแถบนี้ถ้าหากจำเป็นต้องยอมรับอิทธิพลของประเทศมหาอำนาจก็ควรยอมรับอิทธิพลของทุกประเทศ เพราะถ้าหากยอมรับอิทธิพลของมหาอำนาจเพียงประเทศเดียว ประเทศนั้นจะประสบกับความยุ่งยาก และแม้ประเทศมหาอำนาจที่ได้ให้ความคุ้มครองกันนั้นก็จะต้องแบกรับภาระหนักอึ้งด้วย^{๑๑}

เมื่อคราวเดินทางไปประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เดือนกันยายน ค.ศ. ๑๙๗๐ รัฐมนตรีต่างประเทศสิงคโปร์กล่าวกับนักหนังสือพิมพ์ที่กรุงนิวยอร์กว่า สิงคโปร์รู้สึกสบายใจที่สหภาพโซเวียตและญี่ปุ่นต่างก็เห็นว่าตนได้รับผลประโยชน์จากการติดต่อสัมพันธ์กับสิงคโปร์ ตรงกันข้ามหากมีมหาอำนาจเพียงประเทศเดียวเห็นว่าสิงคโปร์เป็นประโยชน์แก่ตน สิงคโปร์ก็จะอดอัดมาก เพราะอิทธิพลของมหาอำนาจประเทศนั้นจะมีความรุนแรงขึ้นและก่อความหนักใจให้แก่สิงคโปร์เอง^{๑๒}

กวยเต๋อซังกล่าว สิงคโปร์จึงเชื่อเรื่องทั้งสหรัฐอเมริกา รัสเซีย และญี่ปุ่น ให้ไร้อาไรของสิงคโปร์ได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกัน ผู้นำสิงคโปร์ก็พยายามดำเนินการทางด้านการเมืองและการทูตกับประเทศเหล่านี้ ในลักษณะที่พยายามก่อให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านแสนยานุภาพและอำนาจทางเศรษฐกิจ ก็จะได้เห็นได้จากขั้นตอนในทางปฏิบัติดังต่อไปนี้ ;

^{๑๐} Straits Times, May 29, 1970, pp.1-3.

^{๑๑} Ibid.

^{๑๒} The New York Times, September 10, 1970, p.3.

๖.๒.๑ การวางดุลทางด้านการค้าอำนาจ การวางดุลทางด้านการค้าอำนาจที่สิงคโปร์
 ดำเนินอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวข้องกับอำนาจสองประเทศ คือ สหภาพโซเวียตและสหรัฐอเมริกา
 ซึ่งจะแยกกล่าวเป็นประเทศไป คือ :

ในส่วนของสหภาพโซเวียตนั้น สิงคโปร์ได้เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศนี้
 เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๖๘ ในระดับสถานทูต และได้เน้นหนักถึงกิจการทางด้านการค้าเป็นพิเศษ ซึ่งนอกจาก
 จะมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันปีละประมาณ ๔๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐแล้ว^{๑๓} สิงคโปร์ยังตกลงให้
 เรือสินค้าของสหภาพโซเวียตที่ไปมาระหว่างท่าเรือลาติวอสตอค และเซตไซบีเรีย กับมหาสมุทร
 อินเดียแวะจอดที่ท่าเรือสิงคโปร์ได้โดยสะดวก และถ้าจำเป็นก็สามารถทำการซ่อมเรือได้โดยผ่าน
 บริษัทซ่อมเรือ Jurong Shipping Ltd. ของสิงคโปร์ ทางด้านการคมนาคมทางอากาศ สิงคโปร์
 และสหภาพโซเวียตได้เปิดสายการบินระหว่างสองประเทศขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ค.ศ. ๑๙๖๘
 ทางด้านสื่อสารรัสเซียมีสำนักข่าว Tass ในสิงคโปร์และคณะทูตในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล
 ทั้งสองได้มีการเดินทางไปเยี่ยมเยียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเสมอมา

ตามที่คณะผู้นำสิงคโปร์นั้น สหภาพโซเวียตมีความมุ่งหมายอยู่สองประการ ในการ
 ขยายอำนาจและอิทธิพลในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ คือ หนึ่ง เพื่อเป็นการปิดล้อมสาธารณรัฐประชาชนจีน
 และสอง เพื่อแสวงหาท่าเรือที่ขายส่งกำลังบำรุงและส่งเสริมการขยายแสนยานุภาพทางเรือของตน
 ในมหาสมุทรอินเดีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางเดินเรือที่ผ่านช่องแคบมะละกาและสิงคโปร์
 ทั่วโลกแล้วในบทที่ ๕ ซึ่งสิงคโปร์เมื่อดำเนินนโยบายวางดุลอิทธิพลของบรรดาประเทศมหา
 อำนาจก็ได้สนับสนุนจุดมุ่งหมายของสหภาพโซเวียต ก็จะได้เห็นได้จากคำแถลงของนายกรัฐมนตรี
 ลีควงยิวว่า "การปรากฏตัวของกองเรือรบสหภาพโซเวียตในมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีนนั้น
 เป็นการสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีนได้เป็นอย่างดี"^{๑๔}

เมื่อคราวนายเลียวโอนิด เบรชเนฟ (Leonid Brezhnev) เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์

^{๑๓} Statistical Yearbook for Asia and the Pacific 1973, Loc.cit.

^{๑๔} Straits Times, April 16, 1971, p.2.

รัสเซีย เสนอให้มีการจัดตั้งระบบการรักษาความมั่นคงร่วมกันแห่งเอเชีย (The Asian Collective Security system) ขึ้น เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๐ เพื่อจัดการขยายอิทธิพลของสาธารณรัฐประชาชนจีน นายลี้กวนยิว ได้แสดงที่ท่าสนับสนุนโครงการนี้ทันที เมื่อกล่าวกับที่ประชุมหนังสือพิมพ์เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปีเดียวกันว่า ข้อเสนอของสหภาพโซเวียตน่าสนใจมาก และสิ่งต่อไปประสงค์จะทราบรายละเอียดเพิ่มเติม เพราะโครงการนี้สอดคล้องกับนโยบายวงกลอิทธิพลประเทศมหาอำนาจของตนอยู่แล้ว ๑๕

อย่างไรก็ดี เมื่อการขยายแสนยานุภาพทางเรือของสหภาพโซเวียตกระทำใ้กว้างขวางออกไปในมหาสมุทรอินเดีย และทะเลจีน สิ่งต่อไปที่ปรารถนาคือแสดงความห่วงใยขึ้นมาทันที โดย นายลี้กวนยิว ถึงกับเสนอให้มีการจัดตั้งกองทัพเรือร่วมกันระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และประเทศยุโรปตะวันตก เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๓ เพื่อเผชิญหน้ากับกองกำลังทางเรือของสหภาพโซเวียต ในน่านน้ำภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ๑๖

ดังนั้น การดำเนินนโยบายสนับสนุนและคัดค้านการสร้างเสริมแสนยานุภาพทางเรือของสหภาพโซเวียต ในช่วงระยะเวลา ๓ ปีดังกล่าวของสิงคโปร์ แสดงให้เห็นว่าผู้นำสิงคโปร์ได้พยายามอย่างยิ่งที่จะรักษาดุลแห่งอำนาจของประเทศมหาอำนาจในเอเชียอาคเนย์อย่างเคร่งครัด โดยไม่ประสงค์ให้สหภาพโซเวียตมีกำลังอำนาจเหนือประเทศมหาอำนาจอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้

ในส่วนที่เกี่ยวกับสหรัฐอเมริกา ผู้นำสิงคโปร์มีความเชื่อว่า นอกจากความมุ่งหมายที่จะขยายแสนยานุภาพทางเรือของตนในมหาสมุทรอินเดียและทะเลจีน เพื่อไม่ให้ตกอยู่ใ้เงาของสหภาพโซเวียตแล้ว สหรัฐยังมีนโยบายรักษาดุลประโยชน์ของตนในภูมิภาคนี้ด้วย แต่ผลประโยชน์ในทัศนะของสหรัฐมีขอบเขตกว้างขวางยากแก่การให้คำนิยามได้ถูกต้อง ซึ่งนโยบายรักษาดุลประโยชน์นี้ยังรวมถึงการต่อต้านภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ โดยสหรัฐเองเป็นผู้นำในการต่อต้าน (ดูรายละเอียดในบทที่ ๕)

๑๕

Ibid., February 22, 1970, p.1.

๑๖

Dick Wilson, *op.cit.*, p.111.

การที่สหรัฐเข้าไปทำสงครามในเวียดนามและเขมร เพื่อสกัดกั้นการขยายตัวของคอมมิวนิสต์ ทำให้อิทธิพลของสหรัฐอเมริกาได้แผ่ขยายไปทั่วภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค เพื่อประเทศเหล่านั้นจะช่วยสนับสนุนนโยบายการทำสงครามกับฝ่ายคอมมิวนิสต์ของตน หรือร่วมกับสหรัฐทำการต่อต้านคอมมิวนิสต์ เช่น การที่ฟิลิปปินส์ เกาหลีใต้ และไทย ส่งทหารไปช่วยสหรัฐรบในสมรภูมิเวียดนาม เป็นต้น

และควยเหตุที่สิงคโปร์ เป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ จึงอยู่ในฐานะที่จะถูกชักจูงเข้าเป็นพันธมิตรของสหรัฐได้โดยง่าย แต่เนื่องจากสิงคโปร์ ได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เป็นกลาง โดยพยายามไม่ยอมทำตนให้เป็นพรรคพวกของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยเฉพาะ สิงคโปร์จึงรอดพ้นจากการถูกชักจูงของสหรัฐ และสามารถธำรงรักษานโยบายดวงคุณอิทธิพลของมหาอำนาจได้เรื่อยมาจนปัจจุบัน

ในการดำเนินนโยบายดังกล่าวให้เกิดผลจริงจึงตามความมุ่งหมายของตน สิงคโปร์ได้พยายามสนับสนุนให้แสนยานุภาพของสหรัฐอเมริกา ยังคงมีอยู่ในภูมิภาคนี้ต่อไป เพื่อเป็นการถ่วงดุลกับกำลังอำนาจของสหภาพโซเวียต ดังจะเห็นได้จากคำแถลงของนายลีควานยิวที่กล่าวกับผู้สื่อข่าวเมื่อคราวเดินทางมาเยี่ยมประเทศไทยเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๗๓ ว่า :

. . . สิ่งหนึ่งที่จำเป็นในปัจจุบันสำหรับภูมิภาคเอเชียอาคเนย์คือการทำให้เกิดความสมดุลระหว่างกำลังอำนาจของสหภาพโซเวียตที่กำลังมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นกับแสนยานุภาพของสหรัฐอเมริกาที่กำลังลดลง . . . โดยประเทศในแถบนี้ต้องหาหลักประกันให้ได้ว่า จะไม่มีประเทศมหาอำนาจประเทศใดมีอำนาจอย่างเด็ดขาดแก่เพียงผู้เดียวในภูมิภาค และเพื่อการนี้การคงอยู่ของฐานทัพอเมริกาในเอเชียเป็นสิ่งจำเป็น . . . ๑๗

นอกจากนี้ ในระยะที่มติดำเนินการอเมริกันเรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐฯ ถอนตัวออกจากเวียดนาม และไม่ให้อยู่เกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียอีกต่อไป ผู้นำสิงคโปร์ได้แสดงความคิดเห็นวิตกเป็น

ทุกข้อทำที่นั่นมาก โดย นายลีควนยิวได้แถลงเมื่อคราวเดินทางไปเยี่ยมประเทศฟิลิปปินส์เป็น
ทางการ ปี ค.ศ. ๑๙๗๕ ว่า "กรณีก่อเหตุระเบิด และปัญหาภายในของสหรัฐอเมริกาจะทำให้
ประเทศนี้ลดบทบาทของตนในเอเชียอาคเนย์ลงมากในอนาคต ซึ่งก็เป็นสิ่งที่น่าวิตก เพราะขณะ
เดียวกันอันภินหาอำนาจประเทศอื่น ๆ ไม่หยุดยั้งการขยายอำนาจของตนในภูมิภาคนี้"^{๑๔}

ดังนั้น นโยบายการวางจุดตั้งทางทหารกำลังอำนาจอันภินหาอำนาจของสิงคโปร์จึงเป็นการสนับสนุน
ให้สหรัฐยังคงรักษากำลังทางทหารของตนต่อไปในอาณาบริเวณนี้ เพราะปราศจากซึ่งสหรัฐอเมริกา
แล้ว ผู้นำสิงคโปร์ยังมองไม่เห็นอันภินหาอำนาจประเทศใดที่สามารถวางจุดแสนยานุภาพทางเรือ
ของสหภาพโซเวียตได้ อย่างไรก็ตาม ความพยายามของสิงคโปร์จะประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน
นั้น ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความตัดสินใจของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคว่าจะสนับสนุนให้ฐานทัพของ
สหรัฐยังคงมีอยู่บนดินแดนของตนหรือไม่

๒.๒.๒ การวางจุดตั้งอำนาจทางเศรษฐกิจและการค้า นโยบายทางด้านการค้าของสิงคโปร์
เกี่ยวข้องกับมหาอำนาจสองประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน และญี่ปุ่น ซึ่งสำหรับญี่ปุ่นนั้นเป็น
ที่ทราบกันดีว่าไคมุงสร้างอิทธิพลและอำนาจทางการเมืองของตนให้เข้มแข็งในส่วนต่าง ๆ ของโลก
และจากการนี้ สิงคโปร์ก็เป็นอีกประเทศหนึ่งในหลายประเทศในเอเชียที่ต้องเสียเปรียบทางจุด
การค้ากับญี่ปุ่น โดยสิงคโปร์เสียจุดไปปีละประมาณ ๔๐๐ ถึง ๕๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ^{๑๕} สิงคโปร์
จึงมุ่งดำเนินนโยบายเพื่อลดจุดการค้าที่เสียเปรียบนี้ให้เหลือน้อยลงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นโยบาย
ที่สิงคโปร์ใช้เพื่อแก้ปัญหานี้มีสองประการ คือ หนึ่ง เรียงรองและสนับสนุนให้ญี่ปุ่นมาลงทุนด้านอุตสาหกรรม
กรรมในสิงคโปร์มากขึ้น และสองคือ การขยายขอบเขตทางการค้ากับสาธารณรัฐประชาชนจีน
ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อลดบทบาทของสินค้าญี่ปุ่นที่หลักเข้าสู่ตลาดสิงคโปร์มากมาย

^{๑๔} Ibid.,

^{๑๕} Far Eastern Economic Review, August 9, 1974, p.40.

ในประการแรก สิงคโปร์ได้พยายามรักษามลประโยชน์ของตนที่ได้จากการเดินเรือผ่าน
 เขาออกของแคบสิงคโปร์ของเรือสินค้าญี่ปุ่นที่วิ่งไปมาระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศตะวันออกกลางและ
 ส่วนอื่น ๆ ของโลก (ถึงโลกลาวัวแล้วในบทที่ ๕) ขณะเดียวกันก็ดำเนินนโยบายลดภาษีรายได้
 จากการลงทุนและส่งเสริมให้ญี่ปุ่นลงทุนทางอุตสาหกรรมในสิงคโปร์ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลปรากฏ
 ว่าในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ มีโรงงานอุตสาหกรรมและบริษัทธุรกิจญี่ปุ่นตั้งเพิ่มขึ้นในสิงคโปร์ถึง ๑๘๒ แห่ง ^{๒๐}
 นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังยินยอมลงนามในสนธิสัญญาพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศในปี ค.ศ. ๑๙๖๔
 ซึ่งโดยนัยแห่งสัญญานี้ ญี่ปุ่นจะสร้างโรงงานถลุงเหล็ก โรงงานผลิตวิทยุวิทยาศาสตร์ โรงงาน
 ปูนซีเมนต์ โรงงานพลาสติก และโรงงานอื่น ๆ เพิ่มขึ้นในอนาคต ^{๒๑}

ในประการที่สอง สิงคโปร์มุ่งขยายขอบเขตทางการค้ากับสาธารณรัฐประชาชนจีนโดย
 ส่งเสริมให้กิจการค้าของสองประเทศขยายกว้างขวางขึ้นตามลำดับ เพื่อการนี้สิงคโปร์ได้อนุญาต
 ให้ธนาคารจีนที่ก่อตั้งอยู่ในสิงคโปร์ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ให้ดำเนินกิจการด้านธุรกิจและการเงิน
 ได้อย่างกว้างขวางออกไปโดยไม่จำกัด และต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ ธนาคารแห่งนี้ได้เข้าไปยุ่ง
 เกี่ยวกับการเมือง ในสิงคโปร์จนทางการต้องมีมาตรการลงโทษถึงสองครั้ง ^{๒๒} แต่ผู้นำของ
 สิงคโปร์ก็ยังคงอนุญาตให้ธนาคารนั้นตั้งอยู่ต่อไปได้ เพราะจีนและสิงคโปร์ไม่มีความสัมพันธ์กันทาง
 การทูต และสถานที่ที่จะทำการติดต่อกันใดก็ใด ธนาคารจีนในสิงคโปร์นั่นเอง

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่สิงคโปร์ให้ธนาคารจีนดำเนินการต่อไปได้ก็เพราะธนาคารนี้มี
 บทบาทสำคัญต่อการหาตลาดระบายสินค้าของสิงคโปร์ในจีนแผ่นดินใหญ่ ขณะเดียวกันธนาคารนี้
 ยังเป็นตัวกลางในการนำสินค้าของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับของญี่ปุ่นแต่ราคา
 ย่อมเยากว่ามาจำหน่ายในสิงคโปร์อีกด้วย การดำเนินนโยบายของสิงคโปร์ดังกล่าวได้มีส่วนทำให้
 บทบาททางการค้าของญี่ปุ่นลดน้อยลงตามลำดับ ซึ่งผลปรากฏว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๖๓ คุลทาง
 การค้าที่สิงคโปร์เสียเปรียบญี่ปุ่นได้ลดลงเหลือเพียงปีละประมาณ ๒๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ^{๒๓}

^{๒๐} Koji Nakamura, "Money Rivalry," Far Eastern Economic Review, Ibid., pp.40-41.

^{๒๑} Ibid.

^{๒๒} Peter Boyle, op.cit., p.149.

^{๒๓} Koji Nakamura, Loc.cit.

และมูลค่าสินค้าที่แลกเปลี่ยนกันระหว่างสิงคโปร์กับจีนได้เพิ่มขึ้นปีละประมาณ ๑๐๐ - ๑๕๐ ล้าน
เหรียญสหรัฐ^{๒๔}

๖.๓ นโยบายการให้ความร่วมมือในสามภูมิภาค

๖.๓.๑ นโยบายต่อประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะ ตามลักษณะที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ สิงคโปร์มีเพื่อนบ้านอยู่สามประเทศ คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ และโดยเหตุที่ ประชากรของสามประเทศนี้มีเชื้อสายมาเลย์เป็นส่วนใหญ่ และโดยที่ผู้นำสิงคโปร์มีความรู้สึกว่าคุณถูกโอบล้อมโดยชาวมาเลย์ทั้งหมดในสามประเทศนี้ ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ ๕ นโยบายต่างประเทศของสิงคโปร์ต่อประเทศเหล่านี้ จึงออกมาในรูปมุ่งทำหน้าที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม เช่น การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยสิงคโปร์ได้พยายามเปิดโอกาสให้เพื่อนบ้านทั้งสามประเทศได้ใช้บริการทางด้านธนาคาร ธุรกิจและการเงินของตนอย่างเต็มที่ ซึ่งผลปรากฏว่าโครงสร้างความสะดวกรวดเร็วและความพอใจให้แก่วงการธุรกิจการค้าของทั้งสามประเทศนี้เป็นอันมาก /

สำหรับอินโดนีเซียนั้น แม้จะเคยดำเนินนโยบายเผชิญหน้ากับมาเลเซียและสิงคโปร์ ในปี ค.ศ. ๑๙๖๓ แต่ในระยะหลัง ๆ นี้ผู้นำของอินโดนีเซีย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ก็ได้แสดงท่าทีพยายามลดความบาดหมางกันในอดีต เช่น เมื่อคราวนายลีควอนยิว เดินทางไปเยี่ยมอินโดนีเซีย เป็นทางการปี ค.ศ. ๑๙๖๓ ก็ได้ไปวางพวงมาลาที่สุสานของนายทหารอินโดนีเซียสองคนที่ถูกทางการสิงคโปร์ตัดสินประหารชีวิตเพราะเขาไปก่อความสงบในสิงคโปร์ตามนโยบายเผชิญหน้าของรัฐบาลตน ในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๖๓-๑๙๖๕ การกระทำเหล่านี้เป็นสิ่งทำให้ความสัมพันธ์ของสองประเทศดีขึ้นตามลำดับ^{๒๕}

^{๒๔} Iain Buchanan, op.cit., p.115.

^{๒๕} Dick Wilson, op.cit., pp.78-79.

นอกจากนี้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างอินโดนีเซียกับสิงคโปร์ก็ได้ขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้นในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมา เช่น มีการร่วมมือกันในด้านธุรกิจการบิน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและการค้าของสองประเทศได้เริ่มทำงานประสานกันอย่างจริงจังเมื่อต้นปี ค.ศ. ๑๙๗๕ เป็นต้นมา ^{๒๖} และในต้นเดือนสิงหาคมปีเดียวกันทางการอินโดนีเซียได้อนุญาตให้เรือสินค้าของสิงคโปร์เทียบท่าเรือของอินโดนีเซียได้ ๑๑ แห่งอีกด้วย

ทางด้านมาเลเซีย สิงคโปร์ก็ได้ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศนี้เป็นอย่างดีเรื่อยมา โดยมูลค่าแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างสองประเทศได้เพิ่มขึ้นทุกปีและตามสถิติของปี ค.ศ. ๑๙๗๕ มูลค่าของสินค้าแลกเปลี่ยนกันเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๔๘๔ ล้านดอลลาร์ ^{๒๗} ทางด้านการเมืองนั้น สองประเทศนี้ก็ได้ให้ความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานงานกันในด้าน การปราบปรามการร้ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งทั้งสองประเทศถือว่าเป็นปัญหาการคุกคามต่อเสถียรภาพของตน โดยทั้งสองประเทศมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารความเคลื่อนไหวของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ในมาเลเซียและกลุ่มคอมมิวนิสต์ในสิงคโปร์อยู่เป็นประจำ

ส่วนทางด้านฟิลิปปินส์นั้น สิงคโปร์มุ่งส่งเสริมความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม โดยเฉพาะโครงการพัฒนาแหล่งน้ำมันร่วมกัน ซึ่งประธานาธิบดีมาร์คอสและนายกรัฐมนตรีลีควอนยิว ได้ตกลงกันว่าทั้งสองประเทศจะพัฒนาแหล่งน้ำมันตามชายฝั่งของฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะในเขตทะเลซูลู ซึ่งฟิลิปปินส์ขาดเครื่องน็อกการชุกเจาะ และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ แต่ทางสิงคโปร์มีพร้อมทั้งสองอย่างนี้ นอกจากนี้สองประเทศยังได้คำริจะสร้างท่าเรือพาณิชย์ขึ้นร่วมกันในเขต มาร์เวเลส (Mariveles) ในฟิลิปปินส์อีกด้วย ^{๒๘}

^{๒๖} Dan Coggin, "Friendlier and Friendlier," Focus on Singapore 1975, Far Eastern Economic Review, August 1975, p.34.

^{๒๗} Focus on Singapore 1974, op.cit., p.40-43.

^{๒๘} Bernardio Ronguillo, "A Model State," Focus on Singapore 1974, op.cit., p.47.

ดังนั้น จากความพยายามของสิงคโปร์ที่คอยให้การบริการทางด้านธุรกิจการค้า การธนาคาร และความร่วมมือกันในการพัฒนาแหล่งน้ำมัน ทำให้ประเทศเพื่อนบ้านทั้งสามตั้งглаวหันมา เป็นมิตรกับสิงคโปร์มากขึ้น เพราะต่างก็มีผลประโยชน์ร่วมกันหลายประการ

✓ ในปัจจุบัน ทศกัณฐ์ที่ว่า สิงคโปร์ "เป็นเมืองจีนแห่งที่สาม" (The Third China) กำลังจะเลื่อนหายไปจากความคิดของประชากรในอินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ทางฝ่ายผู้นำของสิงคโปร์ก็หันเหินทางไปเยี่ยมเยียนประเทศเพื่อนบ้านทั้งสามนี้อยู่เป็นประจำ เพื่อหาโอกาสกระชับสัมพันธ์ไมตรีกันให้ดีขึ้น ผู้นำของทั้งสามประเทศนี้ก็เหินทางไปเยี่ยมเยียนสิงคโปร์อยู่เป็นนิจ ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือกันดีขึ้นตามลำดับ

ดังนั้นความหวังของสิงคโปร์ที่มีต่อประเทศเพื่อนบ้านในแง่ที่ว่าตนอาจจะถูกรุกรานหรือถูกกลืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศอินโดนีเซียจึงลดน้อยลงในระยะหลัง ๆ นี้ ซึ่งเป็นผลให้ผู้นำสิงคโปร์มีความสบายใจมากขึ้นเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยของตน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาที่สิงคโปร์ได้รับเอกราชใหม่ ๆ ✓

✓ ๒.๓.๒ นโยบายต่อภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ทั้งหมด ก่อนหน้าปี ค.ศ. ๑๙๖๗ สิงคโปร์ไม่มีความกระตือรือร้นต่อกิจการที่เกี่ยวกับความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์มากนัก ที่เป็นเช่นนั้น เพราะกลุ่มผู้นำสิงคโปร์มีความเชื่อว่าความร่วมมือกันเองในกลุ่มประเทศซึ่งกำลังพัฒนา และคอบ การศึกษา จะนำมาซึ่งประโยชน์และความก้าวหน้าให้แก่บรรดาประเทศในเอเชียอาคเนย์ไ้ไ้น้อยกว่าการที่ประเทศเหล่านั้นจะหันไปร่วมมือกับบรรดาประเทศที่เจริญแล้ว เพื่อกูยืมเงินทุน เพื่อเรียนรู้การใช้เครื่องอุปกรณ และความชำนาญทางเทคนิควิชาการต่าง ๆ ทาง การอุตสาหกรรม การศึกษา ตลอดจนวิธีการฝึกอบรมอื่น ๆ ^{๒๘}

ดังนั้น โดยทั่วไปสิงคโปร์มีความสนใจที่จะหันไปร่วมมือกับประเทศที่เจริญแล้วมากกว่า เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น ซึ่งอาจจะพิจารณาได้ว่าเป็นเพราะสิงคโปร์ประสบความสำเร็จมา

มากในการร่วมมือกับประเทศอังกฤษและประเทศอื่น ๆ ในยุโรปตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ทว่าเหตุ
ทั้งกล่าวถึงก็ไปจึงให้ความสนใจอย่างมากต่อสมาคม ASA (Association of Southeast
Asia) ซึ่งประกอบด้วยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์

อย่างไรก็ดีเมื่อสมาคม ASA ต้องล้มไปในที่สุด เพราะความขัดแย้งระหว่างฟิลิปปินส์ และ
มาเลเซีย บรรดาประเทศสมาชิกขององค์การนี้ก็ได้พยายามรื้อฟื้นความร่วมมือในภูมิภาคขึ้นมาอีก
และในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ เมื่อการเผชิญหน้าระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซียสิ้นสุดลง สมาคมอาเซียน
(Association of Southeast Asian Nations) ก็ได้ก่อตั้งขึ้น ซึ่งในครั้งนั้นสิงคโปร์ได้เข้า
รวมเป็นสมาชิกด้วยพร้อมกับประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย รวมเป็น ๕
ประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญในอันที่จะส่งเสริมความร่วมมือในด้านการค้า การเศรษฐกิจ และ
สังคม แต่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการทหาร

เหตุที่สิงคโปร์เข้าร่วมด้วยในสมาคมอาเซียนในครั้งนี้เป็นเพราะว่า ประการแรก
อินโดนีเซีย ได้ยุตินโยบายเผชิญหน้ากับมาเลเซียและสิงคโปร์ ประการที่สอง ลักษณะของสมาคมนี้
แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงมากกว่าสมาคม ASA และมีประโยชน์ต่อสิงคโปร์ในแง่ของการพัฒนา
เศรษฐกิจและการค้าไม้อย (ดูภาคผนวก ข. และ ง.)

นับตั้งแต่เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมอาเซียน สิงคโปร์ก็ได้ให้ความร่วมมืออย่างแข็งขัน
ตลอดมา บรรดาผู้นำของสิงคโปร์ได้กล่าวในหลายโอกาสเน้นหนักถึงความสำคัญของสมาคมนี้ที่มีต่อ
ความเจริญและความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ ดังจะเห็นได้จากคำแถลงของรัฐมนตรีต่างประเทศ
สิงคโปร์ว่า:

. . . สมาคมอาเซียนจะมีอำนาจทางเศรษฐกิจมาก หากประเทศ
สมาชิกทั้ง ๕ เกาะกลุ่มกันได้อย่างมั่นคงในอนาคต ตามสถิติทาง
การค้าปรากฏว่าอัตราแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกันเพิ่มสูงขึ้นทุกปี
สมาคมนี้จึงมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันมากจนทุกขณะ
ชาวเราที่มีความมั่นใจว่า หากประเทศสมาชิกทั้ง ๕ ของสมาคมนี้ให้
ความร่วมมือกันอย่างจริงจังแล้ว ความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็จะเกิด
ขึ้นในภูมิภาคนี้อย่างแน่นอน . . . ๓๐

๓๐ S. Rajaratnam, Minister of Foreign Affairs as interviewed by
Harvey Stockwin, Far Eastern Economic Review, August 9, 1974, p. 8.

นายกรัฐมนตรี ลี้กวนยิว ในระยะหลัง ๆ นี้ได้แสดงความคิดเห็น สร้ทธา ในความร่วมมือ
ของประเทศในภูมิภาคมากขึ้นกว่าเดิมโดยกล่าวว่า :

... สิ่งที่ไม่เสียหายอะไรในการเข้าร่วมสมาคมส่วนภูมิภาค
ถ้าสมาคมนั้นไม่ถือเอาเรื่องชาติพันธุ์ หรือลัทธิใด ๆ เพียงสถานเดียว
ในระยะยาวแล้ว สมาคมส่วนภูมิภาคเป็นวิถ้ทางเดียวที่ช่วยคำจุนกลุ่ม
ประเทศเล็ก ๆ และยังไม่เป็นตัวของตัวเองได้ใหญ่เอเชียอาคเนย์ ให้
สามารถดำรงอยู่โดยเอกเทศในโลกที่ถูกกรอขงำควายอภินิหารอำนาจสอง
หรือสามประเทศ . . . ๓๑

จากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ในทางการเมืองนั้น สิ่งที่ไม่มีความระมัดระวัง
เป็นพิเศษและไม่ยอมเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การในภูมิภาคที่มีลักษณะมุ่งต่อต้านลัทธิการเมืองหนึ่ง
การเมืองใดโดยเฉพาะ เช่น การที่สิงคโปร์ไม่ยอมเข้าเป็นสมาชิกของคณะกรรมการกลุ่มประเทศเอเชีย
และภาคพื้นแปซิฟิก (ASPAC) เพราะองค์การนั้นแนวโน้มที่จะมุ่งต่อต้านกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์
(โปรตุเกสภาคผนวก ๑)

กล่าวโดยสรุป สิงคโปร์ในระยะหลัง ๆ นี้ได้ให้ความสนใจต่อความร่วมมือในภูมิภาคเอเชีย
อาคเนย์มากขึ้น แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการค้าเท่านั้น เพราะ
ทราบว่าผลประโยชน์แก่สิงคโปร์เป็นอันมาก เช่น ความร่วมมือของบรรดาประเทศในสมาคม
อาเซียน แต่ทางด้านกรปกป้องกันนั้น สิงคโปร์ยังคงดำเนินนโยบายส่งเสริมอยู่ตวงนอกเท่านั้น
เพราะยังไม่มีความแน่ใจว่าประเทศในภูมิภาคนี้จะเกาะกลุ่มกันได้อย่างจริงจัง เช่น การสนับสนุน
องค์การ ส.ป.อ. อยู่ทาง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้นำสิงคโปร์มีความเชื่อว่าในฐานะที่สิงคโปร์เป็นศูนย์กลาง
แห่งการเดินเรือในมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดีย ตลอดจนลักษณะที่ตั้งของประเทศอยู่ใน
จุดยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ สิงคโปร์จะมีบทบาทในการส่งเสริมความร่วมมือทางการ
ทหารได้เป็นอย่างดีอีกทางหนึ่งด้วย ๓๒

๓๑ ฤทธิ อธิธิประธา, เรื่องเกม, หน้า ๒๗๖.

๓๒ อุษณีย์ และ พิชร์, เรื่องเกม หน้าเกม.

ดังนั้นจากถ้อยแถลงของผู้นำสิงคโปร์ ตลอดจนการกระทำของสิงคโปร์ในระยะหลัง ๆ นี้ แสดงให้เห็นว่า สิงคโปร์จะเป็นประเทศหนึ่งที่พร้อมจะให้ความร่วมมืออย่างจริงจังในหลาย ๆ ด้าน กับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค เมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของบรรดา ประเทศในเอเชียอาคเนย์ ซึ่งมีสิงคโปร์รวมอยู่ด้วย.